

Možnosti technologických postupů v jarní přípravě půdy

Letošní zima se pomalu přehoupla do druhé poloviny a je nejvyšší čas přemýšlet o jarních polních pracích. Dle některých prognóz je letos očekáván velmi rychlý nástup jara. Každý zemědělec by jistě ty letošní jarní práce chtěl provést ještě lépe než ty loňské a pídí se, jaké technologické a technické možnosti se naskýtají. Důležité je vybrat tu nejlepší a nejefektivnější variantu. Pro jarní práce je z agrotechnického hlediska důležitá nejen kvalita, ale hlavně rychlost. U většiny jarních plodin je včasnost setí podmínkou vysokého výnosu. Vhodné podmínky pro polní práce mohou trvat jen několik dnů a je důležité tento čas maximálně využít. Z tohoto hlediska se pak ne všechny způsoby jeví jako optimální.

Zpracování půdy a setí lze v současné době rozdělit do dvou základních technologií. Na jedné straně jsou to technologie s orbou a přípravou půdy, na straně druhé technologie setí do podmítky. Každá z těchto dvou technologií má své příznivce. Podívejme se proto, co nejlepšího nám ta která technologie nabízí.

Klasická technologie

Zde se nabízí poměrně široké spektrum možností. Výhodou zorané půdy je poměrně rychlé osychání brázd. Nevýhodou je především nerovnost povrchu a nízká únosnost půdy. Příprava půdy může probíhat buď několika přejezdy více druhů nářadí (smyky, brány, kultivátor, cambridge válce), nebo lze tyto operace sloučit do menšího počtu přejezdů. Zde se nabízí jako možnost využít aktivních bran nebo kompaktoamatů. V dnešní době se používají především poslední dvě

z jmenovaných variant. Kvalita práce obou je při dodržení předepsaných podmínek v podstatě shodná. Horší je to ovšem s výkonností.

Zatímco stroje typu kompaktoamat dosahují při předsevové přípravě výkonnosti okolo 1 ha na metr záběru, u aktivních bran je to asi o 30 % méně. Stejně je to s potřebným příkonem. I zde je zhruba 30 % rozdíl ve prospěch kompaktoamatů. Vztážno tedy například k traktoru 200 PS: denní výkonnost kompaktoamatu je cca 70 ha, denní výkonnost aktivních bran cca 35 ha při stejném množství spotřebované nafty. Oba typy strojů mohou být samozřejmě agregovány se secím strojem. Ve prospěch kompaktoamatů hovoří i fakt, že před použitím aktivních bran je většinou ještě potřeba použít smyk a povrch půdy urovnat. Naopak stroj kompaktoamat má vysokou urovnávací schopnost díky masivní předsažené smykové liště vpředu a dalším dvěma smykům v zadní části stroje.

Po zkušenostech z loňského jara můžeme přidat ještě jednu dobrou radu.

V provozu se velmi osvědčilo použití radličkového kypřiče (např. Farmet Hurikán) v jarní přípravě půdy. Jelikož tento kypřič dobře snáší i vlhčí půdy, byl použit při prvním přejezdu hrubé brázdy ještě v době, kdy sem klasické stroje kvůli riziku ucpávání válců nemohly. Půda prokypřená, srovnaná a provzdušněná radličkovým kypřičem pak mnohem rychleji vysychala a tradiční jarní příprava půdy pak mohla začít o několik dnů dříve. Jaký přínos

těchto pár dnů má si jistě každý zemědělec uvědomuje.

Technologie setí do podmítky

Většina půd obdělávaných technologií setí do podmítky je v současné době zpodmítána a část je i oseta vymrzající či nevymrzající meziplodinou na zelené hnojení. Část půd zůstala nezpracovaná (především po cukrovce). Při jarním zpracování lze použít buď diskové nebo radličkové kypřiče. Diskové kypřiče však nejsou pro jarní práce nevhodnější.

Půda v technologických setí do podmítky obvykle bez zpracování hůře vysychá. Při použití diskového kypřiče na vlhkých půdách pak dochází k vytvoření velkých hrud, které po naschnutí působí problémy a vyžadují další agrotechnický zásah. Diskový podmítač navíc nedokáže srovnat nerovnosti (např. po cukrovce). U radličkového kypřiče je možno použít buď šípové nebo dlátové (úzké) radlice. Povrch půdy je provzdušněn bez rizika vzniku velkých hrud, dobře urovnán a vytvoří se podmínky pro setí. Na lehčích půdách, které jsou sušší a které byly dobře zpracovány na podzim (zkypření, urovnání, rozprostření organických zbytků) a nejsou zaplevelené (např. při použití strniskové směsky) lze set přímo bez přípravy. Z hlediska boje proti plevelům je ideální setí radličkovým secím strojem se zpracováním půdy v celé šíři záběru. Tyto stroje umožňují i zapravení kapalného hnojiva.

Ing. Michal Nýč
Farmet a. s.
2/2004